

תסמונות כאב בגפה

גרסת 2016

3. תסמונת כאב אזורי מורכב סוג 1 (שמות נוספים: רפלקס סימפטטיק דיסטרופי, תסמונות כאב ממוקמות)

3.1 מהי המחלה?

כאבים עזים הממוקמים בגפיים מסיבה לא ידועה. לעיתים קרובות מלווים בשינויים בעור.

3.2 מהי שכיחות המחלה?

אין נתונים מדויקים לגבי שכיחות המחלה. ידוע כי היא שכיחה יותר במתבגרים (הגיל הממוצע לתחילת המחלה הוא 12 שנים) ובבנות.

3.3 מהם תסמיני המחלה העיקריים?

לרוב ישנה הסטוריה ארוכה של כאבים עזים בגפיים, שאינם מגיבים לטיפולים שונים ומחריפים עם הזמן. לעיתים קרובות המצב גורם לחוסר יכולת להשתמש בגפה הפגועה. תחושות כגון מגע קל אשר אינן גורמות לכאב לרוב האנשים, עלולות להיות מכאיבות מאוד לאותם חולים. תופעה זו נקרא "אלודיניה" (Allodynia). תסמינים אלה גורמים לקושי בתפקוד היומיומי, והילדים החולים נעדרים תכופות מבית הספר.

חלק מהילדים יפתחו לאחר זמן שינויים בצבע העור (מראה חיוור או סגלגל), שינויים בטמפרטורת העור (לרוב ירידה בחום) או הזעה. לעיתים הילד עשוי לקבע את הגפה הכואבת בתנוחה מסוימת ולסרב להניעה.

3.4 כיצד מאובחנת המחלה?

עד לפני מספר שנים תופעות אלה קיבלו שמות נפרדים. אך כיום המגמה היא לכנות אותן "תסמונות כאב אזורי מורכב". בכדי לאבחן את המחלה משתמשים במספר מדדים. האבחנה היא קלינית, והיא מבוססת על מאפייני הכאב (כאב עז, ממושך, מגביל פעילות,

לא מגיב לטיפול, עם אלודיניה), וכן על בדיקה גופנית. שילוב בין תלונות החולה וסימנים קליניים הינו אופייני לאבחנה. לשם האבחנה יש לשלול מחלות אחרות לפני ההפניה לראומטולוג ילדים. בדיקות הדם בחולים תקינות. בדיקת ובשרירים במפרקים, בעצם ספציפיים לא שינויים להראות עשויה MRI

3.5 מהו הטיפול?

הגישה הטובה ביותר היא תכנון וביצוע תוכנית פעילות גופנית אינטנסיבית בפיקוח מטפלים בפיזיותרפיה וריפוי בעיסוק. ניתן לשלב טיפול פסיכולוגי. נוסו גם טיפולים נוספים במחלה, לבד או בשילוב עם טיפולים אחרים, כגון תרופות נוגדות דכאון, ביופידבק, סימולציה חשמלית של עצבים וטיפול התנהגותי, אך ללא תוצאות ברורות. משככי כאבים בדרך כלל לא יעילים. המחלה נמצאת במחקר, ובתקווה בעתיד יהיו טיפולים טובים יותר כאשר יזוהו הגורמים למחלה. הטיפול קשה לכל המעורבים: לילדים, למשפחה ולצוות המטפל. בדרך כלל נחוץ גם טיפול פסיכולוגי, בשל הלחץ הנפשי שגורמת המחלה. קושי מצד המשפחה בקבלת האבחנה ובשיתוף פעולה עם המלצות הטיפול הוא הסיבה העיקרית לכישלון טיפולי.

3.6 מהי התחזית לטווח ארוך (הפרוגנוזה) של המחלה?

למחלה פרוגנוזה טובה יותר בילדים מאשר במבוגרים. רוב הילדים מחלימים מהר יותר ממבוגרים, אך הדבר עשוי לקחת זמן שעשוי להיות שונה משמעותית בין ילד לילד. אבחנה מוקדמת והתערבות בזמן מובילות לפרוגנוזה טובה יותר.

3.7 מה לגבי חיי היומיום?

יש לעודד את הילדים להמשיך בפעילות גופנית רגילה, להגיע באופן סדיר לבית הספר ולבלות בזמנם הפנוי עם בני גילם.